

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Szkoła jako organizacja ucząca się - rola zewnętrznego wsparcia

Opracowanie:
Zofia Domaradzka-Grochowalska
Joanna Wachowiak

Organizacyjnie

- Lista obecności
- Program szkolenia, materiały szkoleniowe
- Kontrakt pomiędzy uczestnikami szkolenia i trenerem
- Poznajmy się 😊

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Sesje w module:

- II: Nauczyciel w procesie wprowadzania zmian
- III: Psychologiczne aspekty wprowadzania zmian

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Sesja III – Nauczyciel w procesie wprowadzania zmian

- Istota zmiany – dynamika, logika, etapy, modele zmiany;
- Strategie wprowadzania zmian;
- Model wprowadzania zmian w szkole.

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Istota zmiany - dynamika, logika, etapy, modele zmiany

Czym jest zmiana?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Obserwacja zmiany

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Istota zmiany – różnorodność definiowania

---

strata

zwrot

postęp

innowacja

przebudowa

transformacja

przemiana

przewrót

Inne.....

Które z tych znaczeń jest tobie najbliższe?

Istota zmiany

Zmiana jest zakłóceniem istniejących dotychczas wzorców zachowań i/lub oczekiwań.

Zmiana może być nowym sposobem funkcjonowania w wyniku wymagań cywilizacyjnych, technologicznych, zapotrzebowania na nowe umiejętności, nowe style funkcjonowania.

„Jedynym stałym elementem współczesnych organizacji jest...
zmiana”

P.F.Drucker

Potrzeba rozwoju i samodoskonalenia a potrzeba zmiany

Hierarchia potrzeb Maslowa

Opracowanie własne na podstawie: Zimbardo, P., (1999). Psychologia i życie.

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

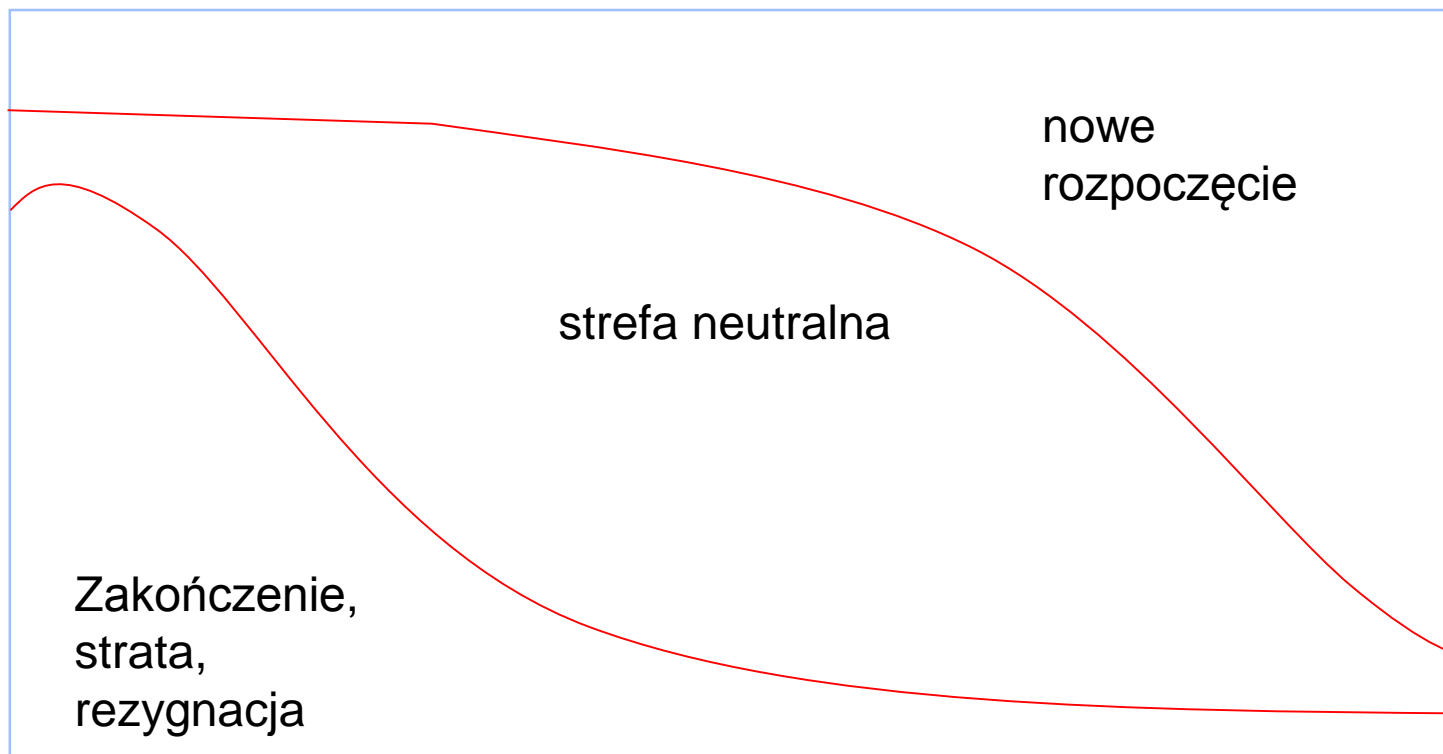
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Trzy fazy procesu transformacji

Bridges, W. (2008). Zarządzanie zmianami. Jak maksymalnie skorzystać na procesach przejściowych

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Czynniki działające na rzecz zmiany/ działające przeciw zmianom w szkołach

Siły napędowe	siły oporu
Zmiany społ. i ekon. w społeczeństwie	Dostrzeżone zagrożenie władzy
Naciski opinii publicznej	Rutyna i struktura
Większa sprawność	Ograniczenia zasobów
Większa efektywność nauczania	Zamiłowanie do tradycji
Rywalizacja o pieniądze i zasoby	Zmiany w wymaganych umiejętnościach
Postęp techniczny	Strata ekonomiczna lub utrata pozycji
Podporządkowanie się przepisom	Brak poparcia dla cudzych pomysłów
..... Inne? Jakie?	Niechęć do ryzyka
	....inne? Jakie?

Doświadczanie etapów zmiany, analiza dynamiki i logiki zmiany

Załącznik nr 1
Instrukcja do gry: „Przedostań się na drugą stronę rzeki”

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Strategie wprowadzania zmian

➤ Mówienie

➤ Wymuszanie

➤ Uczestnictwo

➤ Strategia wpływu mniejszości

➤ Strategia współuczestniczenia

➤ Strategia przymusu

Zastanów się

Które strategie wprowadzania zmian są skuteczne w szkole, a które nie?

Rola odbiorcy zmiany, a wybór strategii

Samopoznanie i ocena obszarów zmiany

Załącznik nr 2
Identyfikacja doświadczanych zmian

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Model Kottera - 8 kroków do wprowadzenia zmian

1. Wykreuj poczucie konieczności zmiany

2. Stwórz zespół kierujący, koalicję na rzecz zmiany

3. Zdecyduj, co robić (opracuj wizję, strategię, cele, zadania)

4. Zapoczątkuj działania! Przekaż wizję i zdobądź poparcie

5. Zmobilizuj wszystkich do działania

6. Stawiaj i realizuj krótkoterminowe zadania

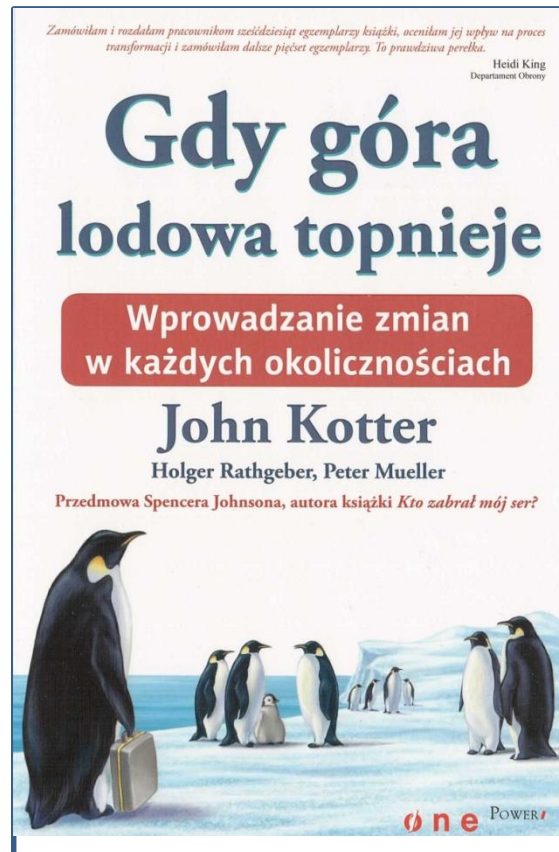
7. Nie spoczywaj na laurach! Konsoliduj wyniki i usprawniaj proces

8. Utrwal wyniki! Promuj nowe zachowania dopóki nowe metody nie zastąpią starych!

Studium przypadku

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Sesja IV – Psychologiczne aspekty wprowadzania zmian

- Reakcje osób poddawanych zmianom;
- Opór wobec zmian – źródła i funkcje;
- Wpływanie na postawy, motywy, zachowania w celu radzenia sobie z oporem.

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Doświadczanie

„5 zmian w swoim wyglądzie”

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

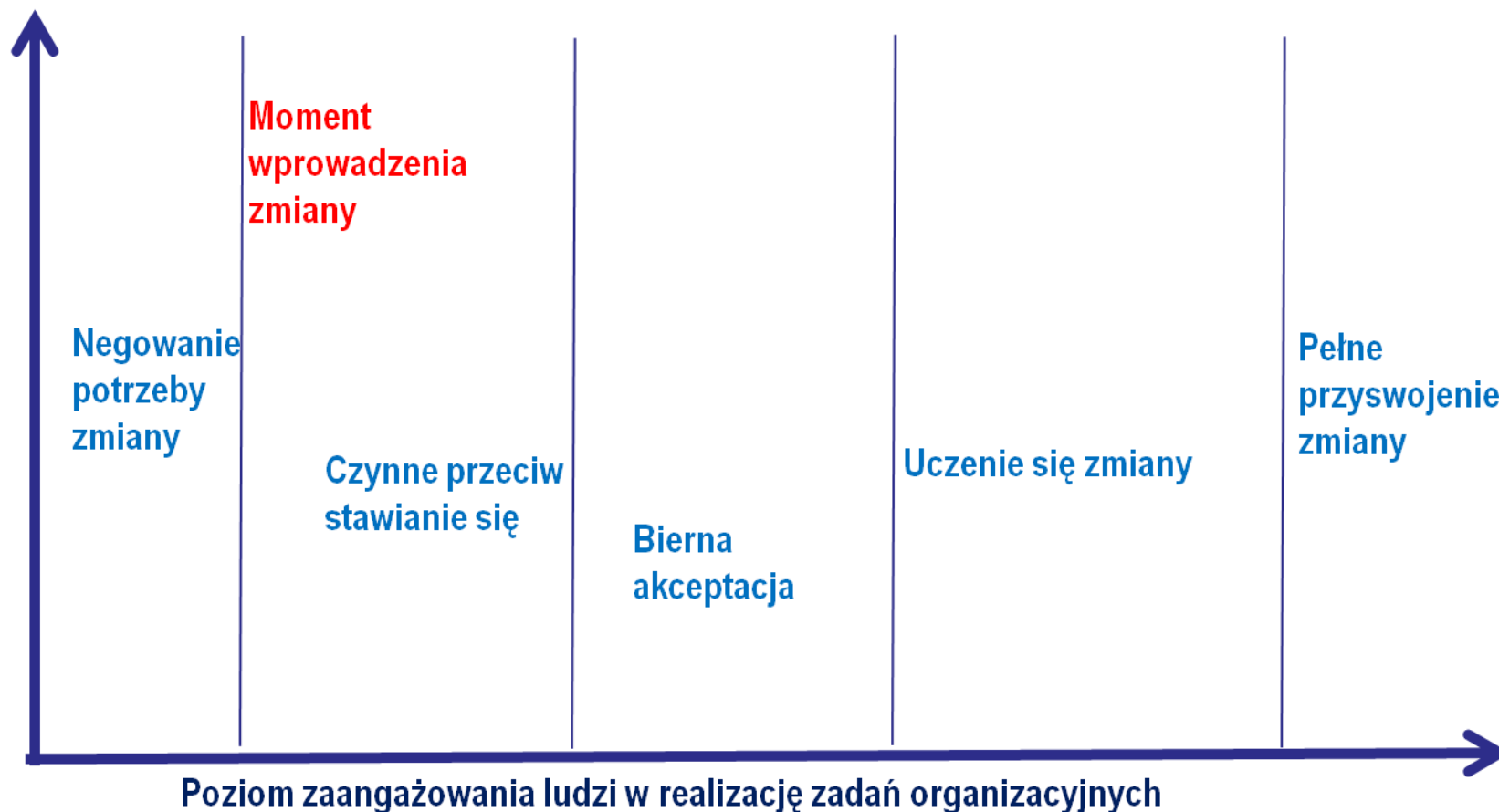
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Reakcje osób poddawanych zmianom

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

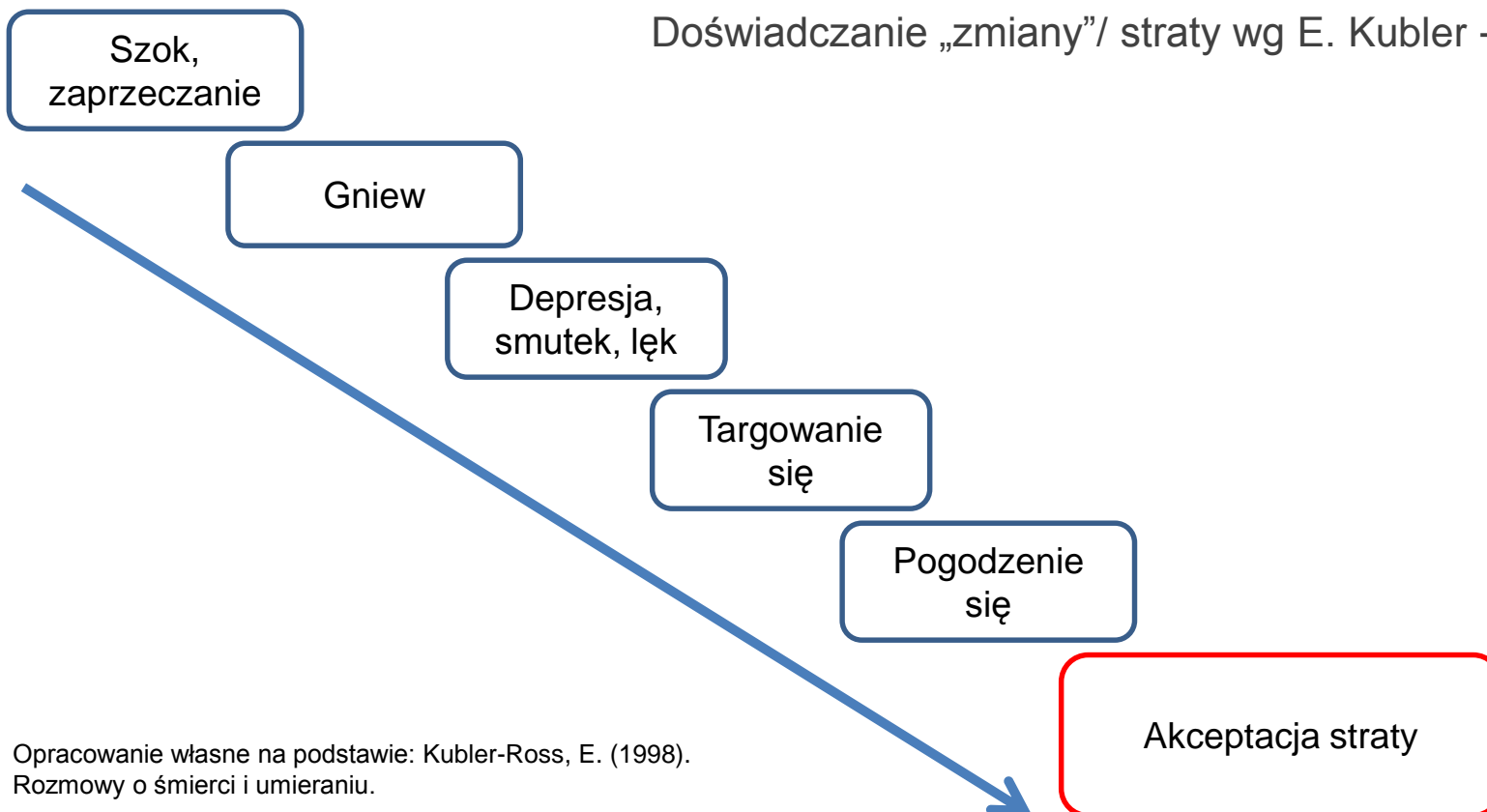

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Reakcje osób poddawanych zmianom

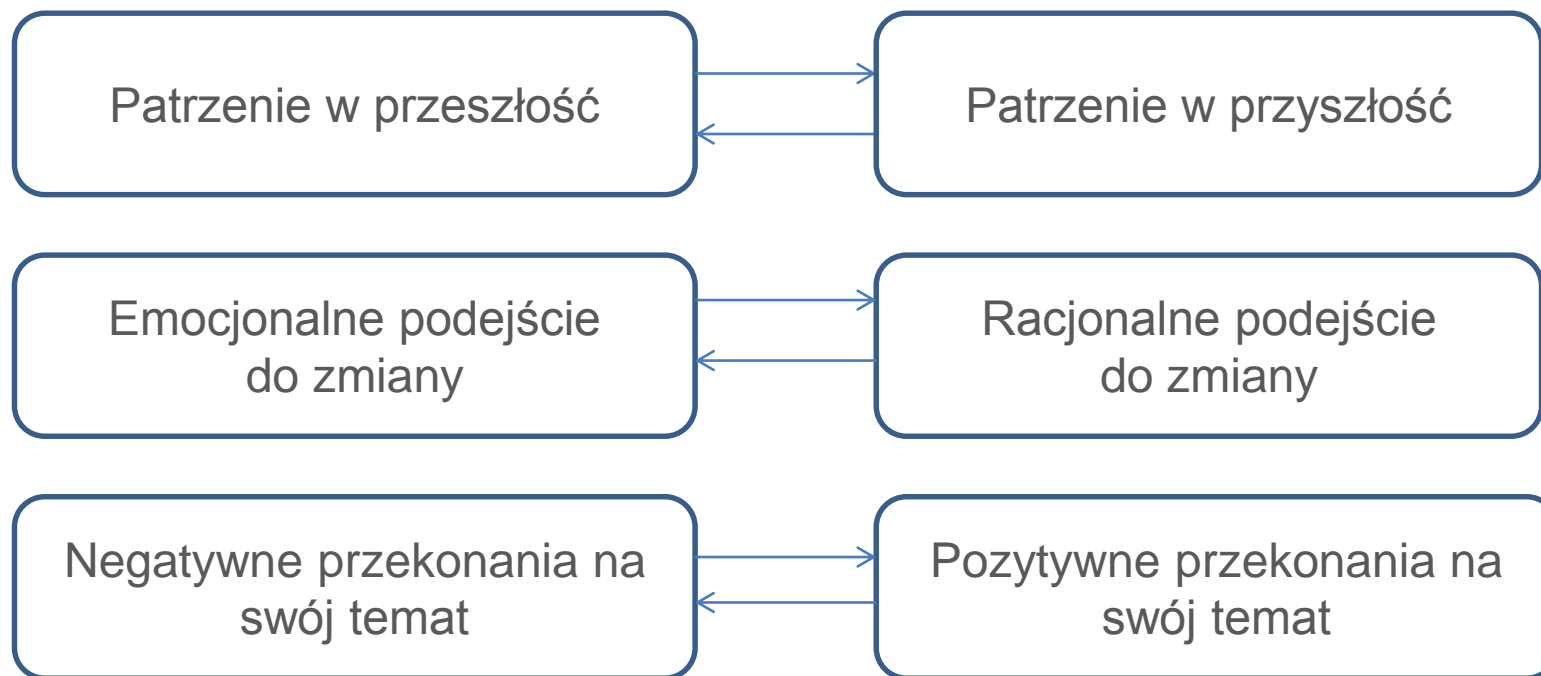
Doświadczanie „zmiany”/ straty wg E. Kubler - Ross

Opracowanie własne na podstawie: Kubler-Ross, E. (1998).
Rozmowy o śmierci i umieraniu.

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wpływ indywidualnych stylów funkcjonowania na radzenie sobie ze zmianą

Ważne!

Kiedy osoba nie ma wpływu na zmianę, wówczas jej reakcjom i zachowaniu towarzyszy przykry aspekt emocjonalny!

Tendencja do rozpamiętywania przeszłości nie służy gotowości do zmiany!

Negatywne przekonania na swój temat sprawiają, że nie wierzymy w to, że jesteśmy zdolni do skutecznej zmiany

Opór wobec zmian – źródła i funkcje

- Obawa przed nieznanym;
- Błędy w komunikacji;
- Brak świadomości problemów i korzyści zmiany;
- Brak zrozumienia konieczności zmiany;
- Zmiana odczuwana jest jako deprecjacja osobista;
- Nieuwzględnianie składnika czasu
(np. nowości przychodzą zbyt wcześnie, zbyt późno lub za szybko);
- Niedostatek zaufania do inicjatorów zmian;
- Przekonania na swój temat;
- Przekonania dotyczące zmiany.

Zastanów się

Co stanowi źródło oporu wobec zmian, których doświadczasz w miejscu pracy i/lub w życiu prywatnym?

W jaki sposób możesz przezwyciężyć swój opór do zmiany?

**Ćwiczenie
Nr 5**

**Samopoznanie c.d.:
ocena źródła oporu wobec
wytypowanych zmian**

**Załącznik nr 2
Identyfikacja doświadczanych zmian**

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Style reakcji pracowników na zmiany

Opracowanie własne. Źródło: Carr, D. Hard, K., Trahant, W. (1998). Zarządzanie procesem zmian

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wpływanie na postawy, motywy, zachowania w celu radzenia sobie z oporem

Formuła Beckharda

zależności między czynnikami mającymi wpływ na prawdopodobieństwo przeprowadzenia efektywnych zmian i zniesienia naturalnego ludzkiego oporu

(Frustracja x Wizja x Pierwsze kroki)*

Naturalny opór w odniesieniu do zmiany

Brak którejkolwiek z tych trzech determinant spowoduje, że opór będzie nie do pokonania

*Frustracja – niezadowolenie z obecnej sytuacji

Wizja – wyobrażenie o skutkach zmiany

Pierwsze kroki – doświadczenie związane z procesem zmiany

Psychologiczne techniki wpływu społecznego:

- Zasada wzajemności
- Reguła konsekwencji
- Zasada społecznego dowodu słuszności
- Reguła lubienia
- Zasada ulegania autorytetowi
- Reguła niedostępności
- inne...

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zastanów się

Jakie szanse i zagrożenia niesie za sobą zmiana?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zmiana

SZANSE:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

ZAGROŻENIA:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Podsumowanie Modułu I - ZMIANA

Najważniejsze informacje wg Uczestników szkolenia

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....

Fajne szkolenie...

Projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

